

Akreditační standardy a jejich naplňování pro oblast výživy

Bc. Markéta Zemanová, DiS.

OLV FNKV Praha

Dietní výživa 2017



Úvod



Součástí zákona č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách) je:

Hodnocení kvality a bezpečí poskytovaných zdravotních služeb

(dále jen „hodnocení kvality a bezpečí“) je dobrovolný proces, jehož účelem je posoudit podle hodnotících standardů organizační úroveň poskytování zdravotních služeb, a to z hlediska jejich kvality a bezpečí.

Akreditace Spojené akreditační komise, o.p.s. je nástroj pro externí hodnocení kvality a bezpečí při poskytování zdravotních služeb.



Zákony a vyhlášky

Z hlediska léčebné výživy jsou zdravotnická zařízení povinna řídit se příslušnými zákony a vyhláškami:



- Zákon č. 372/2011 Sb.
- Vyhláška č. 102/2012 Sb. o hodnocení kvality a bezpečí lůžkové zdravotní péče.
- Vyhláška č. 602/2006 Sb, ve znění vyhlášky č. 137/2004 Sb. o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných v platném znění.
- Vyhláška č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče.



Cíle správné výživy v nemocnici

- Aktivní vyhledávání pacientů, kteří mají zvýšené nutriční riziko.
- Předcházet malnutrici ve zdravotnických zařízeních, případně zmírnit její dopady.
- Zabezpečit pacientovi odpovídající výživu po dobu hospitalizace-správný typ stravy(diety) odpovídající typu onemocnění.
- Edukovat pacienta v oblasti výživy.





SAK Standardy 2014

2.3. Při poskytování zdravotní péče se respektují spirituální potřeby pacientů.

2.9. V nemocnici je zaveden účinný systém edukace pacientů a jejich blízkých.

4.5. U všech pacientů je při přijetí k hospitalizaci a do ambulantního sledování provedeno zhodnocení nutričního stavu a soběstačnosti.



Standard 2.3

2.3. Při poskytování zdravotní péče se respektují spirituální potřeby pacientů.

Naplnění standardu:

Diety z dietního systému

Individuální strava

Nadstandardní strava



Standard 2.9.

2.9. V nemocnici je zaveden účinný systém edukace pacientů a jejich blízkých.

Edukace v oblasti výživy provádí:

- Nutriční terapeut
- Lékař
- Sestra může předat písemné materiály

Zápis o edukaci je veden v edukačním záznamu.



Edukační záznam

F06033/verze 01



**FAKULTNÍ NEMOCNICE KRÁLOVSKÉ VINOHRADY
ŠROBÁROVA 50, 100 34 PRAHA 10**

-štítek-

EDUKAČNÍ ZÁZNAM

EDUKACE NUTRIČNÍM TERAPEUTEM		EDUKACE ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍM PRACOVNÍKEM		EDUKACE FYZIOTERAPEUTEM	
Datum a čas:	ID edukátora:	Datum a čas:	ID edukátora:	Datum a čas:	ID edukátora:
Edukován: <input type="checkbox"/> pacient <input type="checkbox"/> zákonný zástupce <input type="checkbox"/> osoba blízká		Edukován: <input type="checkbox"/> pacient <input type="checkbox"/> zákonný zástupce <input type="checkbox"/> osoba blízká		Edukován: <input type="checkbox"/> pacient <input type="checkbox"/> zákonný zástupce <input type="checkbox"/> osoba blízká	
Forma edukace*: <input type="checkbox"/> ústní <input type="checkbox"/> ukázka <input type="checkbox"/> písemná		Forma edukace*: <input type="checkbox"/> ústní <input type="checkbox"/> ukázka <input type="checkbox"/> písemná		Forma edukace*: <input type="checkbox"/> ústní <input type="checkbox"/> ukázka <input type="checkbox"/> písemná <input type="checkbox"/> audiovizuální <input type="checkbox"/> nácvik <input type="checkbox"/> тренажёр	
Popis:		Popis:		Popis:	
Předání materiálu: <input type="checkbox"/> ano <input type="checkbox"/> ne		Předání materiálu: <input type="checkbox"/> ano <input type="checkbox"/> ne		Předání pomůcky, přístroje: <input type="checkbox"/> ano <input type="checkbox"/> ne Předání materiálu: <input type="checkbox"/> ano <input type="checkbox"/> ne	
Reakce na edukaci*: <input type="checkbox"/> spolupráce <input type="checkbox"/> pochopení <input type="checkbox"/> odmítnutí <input type="checkbox"/> nezájem <input type="checkbox"/> neschopný pochopit		Reakce na edukaci*: <input type="checkbox"/> spolupráce <input type="checkbox"/> pochopení <input type="checkbox"/> odmítnutí <input type="checkbox"/> nezájem <input type="checkbox"/> neschopný pochopit		Reakce na edukaci*: <input type="checkbox"/> spolupráce <input type="checkbox"/> pochopení <input type="checkbox"/> odmítnutí <input type="checkbox"/> nezájem <input type="checkbox"/> neschopný pochopit <input type="checkbox"/> prokázání dovednosti	
Doba trvání: minut	Nutnost reedukace: <input type="checkbox"/> ne <input type="checkbox"/> ano	Doba trvání: minut	Nutnost reedukace: <input type="checkbox"/> ne <input type="checkbox"/> ano	Doba trvání: minut	Nutnost reedukace: <input type="checkbox"/> ne <input type="checkbox"/> ano
Podpis edukovaného:		Podpis edukovaného:		Podpis edukovaného:	
REEDUKACE: Datum a čas:		REEDUKACE: Datum a čas:		REEDUKACE: Datum a čas:	
ID edukátora:		ID edukátora:		ID edukátora:	
Popis:		Popis:		Popis:	
Podpis edukovaného:		Podpis edukovaného:		Podpis edukovaného:	



Zhodnocení nutričního stavu standard 4.5.

Nemocnice vypracuje skrínigová kritéria, na jejichž základě se u přijímaných pacientů hodnotí nutriční stav a stupeň soběstačnosti. V případě, že na základě těchto kritérií je identifikováno příslušné riziko, zajistí nemocnice další vyšetření a péči - obvykle příslušným nelékařským pracovníkem (fyzioterapeut, **Nutriční terapeut**) nebo týmem.

Nemocnice rovněž stanoví časový interval, ve které musí být další potřebné vyšetření provedeno.



Nutriční screening ve FNKV



ZÁKLADNÍ NUTRIČNÍ SCREENING		
Hmotnost	Výška	BMI(kg:m ²)
Nelze li pacienta změřit a zvážit		2
Nelze li od pacienta získat informace		3
Dietní zvyklosti nebo jiné okolnosti (např.vegetarián,nesnášenlivost,potravinová alergie apod):		
A) Věk:	Nad 70 let	1
B) BMI:	20 - 35	0
	18 – 20, nad 35	1
	pod 18	2
C) Ztráta hmotnosti (nechtěná):	žádná	0
	do 3kg/3 měsíce	1
	3 kg – 6 kg/ 3 měsíce nebo volné šatstvo	2
D) Jídlo za poslední 3 týdny:	beze změn v množství	0
	poloviční porce	1
	jí občas nebo nejí	2
E) Projevy nemoci:	žádné	0
	bolesti břicha , nechutenství	1
	zvracení, průjem nad 6/den	2
F) Faktor stresu:	žádný	0
	střední	1
	vysoký	2
Střední faktor stresu - chronické onemocnění, diabetes mellitus, menší a nekomplikovaný chirurgický výkon Vysoký faktor stresu - akutní dekompenzované onemocnění, rozsáhlý chirurgický výkon, pooperační komplikace, umělá plicní ventilace, popáleniny, trauma, krvácení do GIT, hospitalizace na JIP či ARO		
Index: (A +B +C +D +E +F)		
0 - 3	0	bez nutnosti zvláštní intervence
4 – 7	+	nutné vyšetření nutričním terapeutem, speciální dieta
8 →	!	malnutrice ohrožující život či průběh choroby, bezpodmínečně nutná léčba

- ✓Důležité je zapsat váhu a výšku pacienta,
- ✓BMI

Pokud pacienta nelze zvážit, změřit (ležící) ani od něj potřebné informace získat, je třeba volat nutričního terapeuta, který zvolí jinou náhradní metodu (obvod paže, laboratorní metody a jiná měření...).

- ✓Dietní zvyklosti nebo jiné okolnosti, kde se zapisují různé potravinové alergie a nesnášenlivosti dále zvyklosti jako vegetariánství apod.

- ✓Ztráta hmotnosti nám udává,jestli pacient trpí malnutricí již delší dobu).

- ✓Množství jídla udává jeden z důvodů ztráty hmotnosti.

- ✓ Projevy nemoci jako např. zvracení a průjem, je také třeba zapisovat, aby nutriční terapeut mohl pacientovi upravit skladbu jídelníčku dle daných okolnost.

- ✓Při pozitivním nutričním screeningu sestra informuje nutričního terapeuta a ošetřujícího lékaře.



SAK Standardy 2014

5.5. Na všech stupních řízení je přesně definována odpovědnost za přípravu, skladování, distribuci a podávání stravy a výživových produktů.

5.6. Strava pro pacienty se v nemocnici podává bezpečným, přesným, včasným a pro pacienty přijatelným způsobem stanoveným pro každé oddělení a schváleným nutričním terapeutem.



Naplnění standardu 5.5. - 5.6.

- **Stravovací provoz:**

Příprava stravy.

Distribuce stravy.

Teplota stravy.

Dodržování hygienických norem.



- **Oddělení léčebné výživy:**

Výběr potravin pro patientskou stravu.

Dohled a kontrola správné technologické přípravy.

Teplota stravy i na odděleních.

Dodržování hygienických norem.



Dietní systém FNKV

- Vychází z doporučení MZ z roku 1991 a je uzpůsoben pro FNKV.
- Dietní systém FNKV obsahuje základní diety dle výše uvedeného doporučení, ale i řadu modifikací, které jsou specifické pro potřeby pacientů FNKV:

Dieta popáleninová POP

Dieta dermatologická 2D

Dieta hematologická 3HEM,9HEM

Dieta geriatrická



Nadstandardní strava

Nabídka nadstandardní stravy je možná na všech lůžkových odděleních FNKV.

Tento druh stravy je určen pouze pro pacienty

bez dietního omezení = dieta č. 3

Možnost výběru pro pacienta:

- 7 druhů snídaní
- 5 druhů obědů
- 4 druhy večeří



Výběr nadstandardní stravy provádí vždy nutriční terapeut.





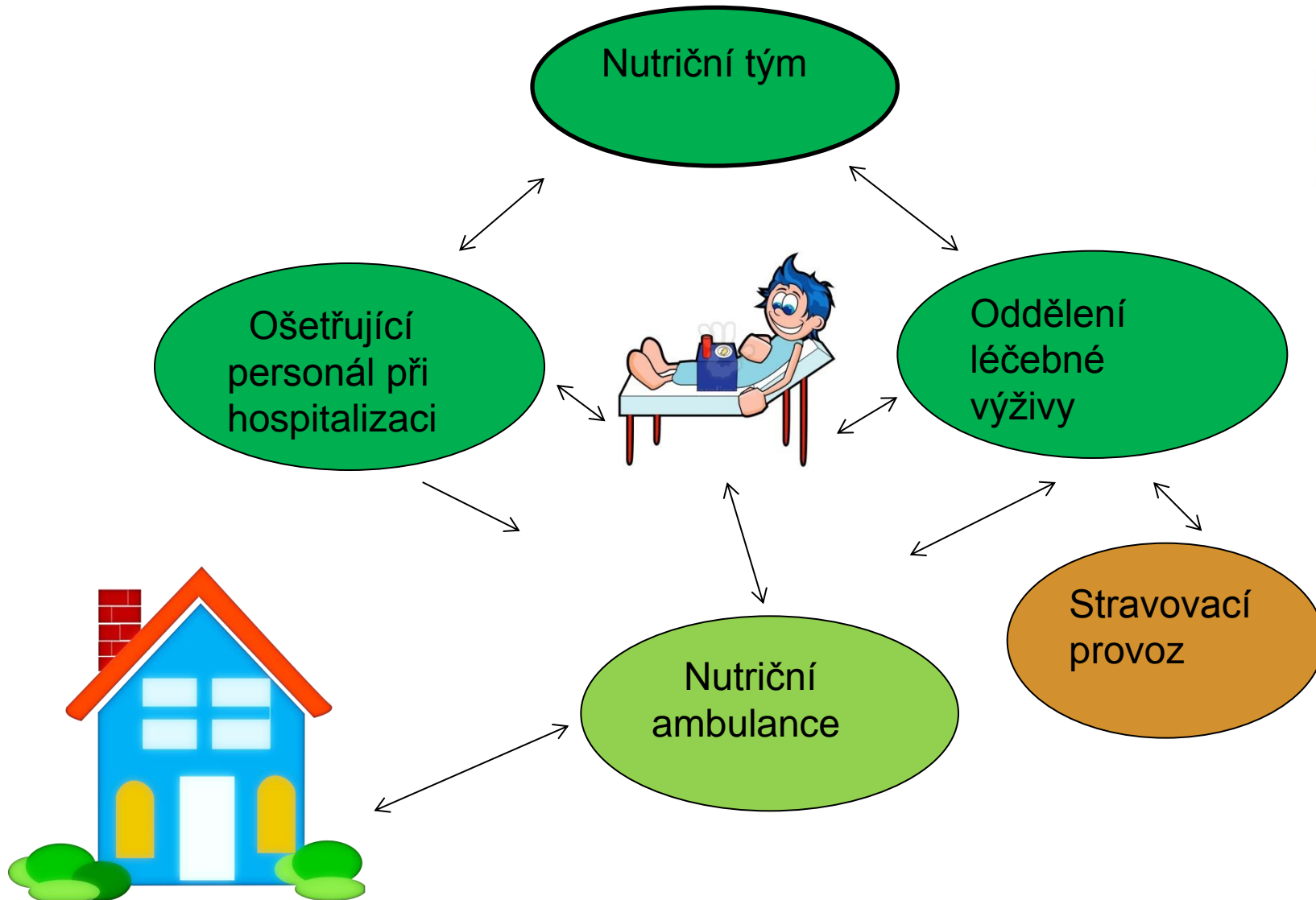
SAK Standardy 2014

5.7. Pacienti v nutričním riziku mají zajištěnu odpovídající péči.

- 1. Pacienti, u kterých bylo identifikováno nutriční riziko, mají stanoven plán a cíl nutriční péče, včetně odpovídající nutriční léčby.
- 2. Reakce na nutriční léčbu se sleduje a pravidelně dokumentuje.
- 3. Nutriční péče je realizována multiprofesně.
- 4. Nemocnice vzdělává své pracovníky v oblasti identifikace nutričního rizika.



Nutriční péče o pacienta ve FNKV



Ošetřující personál

Ošetřující lékař je zodpovědný za:

- Předepisování dietního režimu ve zdravotnické dokumentaci pacienta.
- Za objednávání potravinového přídatku ke stravě pacienta.
- Stanovení nutričního rizika pacientů na JIP.

Nelékařský zdravotnický pracovník zajišťuje:

- Hodnocení nutričního rizika.
- Vyhledává pacienty v nutričním riziku.
- Podává stravu pacientům, sleduje výživový stav pacienta, včetně chuťových preferencí, dietních omezení a spirituálních zvyklostí.

O všech zjištěních informuje lékaře a nutričního terapeuta.



Nutriční tým FNKV

- 3 lékaři Chirurgické kliniky
- 1 lékař I.interní kliniky
- 2 lékaři JIMP II. interní kliniky
- lékař Kliniky anesteziologie a resuscitace
- lékař Kliniky popáleninové medicíny
- lékař Interní hematologické kliniky
- lékař Radioterapeutické a onkologické kliniky
- lékař Kliniky dětí a dorostu
- lékař Neurologické kliniky
- lékař Léčebny dlouhodobě nemocných
- náměstkyně pro ošetrovatelskou péči
- ústavní dietolog
- vedoucí nutriční terapeut
- 1 nutriční terapeut
- 2 kliničtí farmaceuti
- vedoucí lékárník FNKV
- NLZP Interní hematologické kliniky
- NLZP Chirurgické kliniky



Další složky péče o pacienta ve FNKV

Nutriční ambulance

Ambulantní činnost pro pacienty, jejichž stav vyžaduje nutriční intervenci a dispenzarizaci např. z důvodu malnutrice, především pro zajištění domácí enterální a parenterální výživy a speciální dietní intervence.

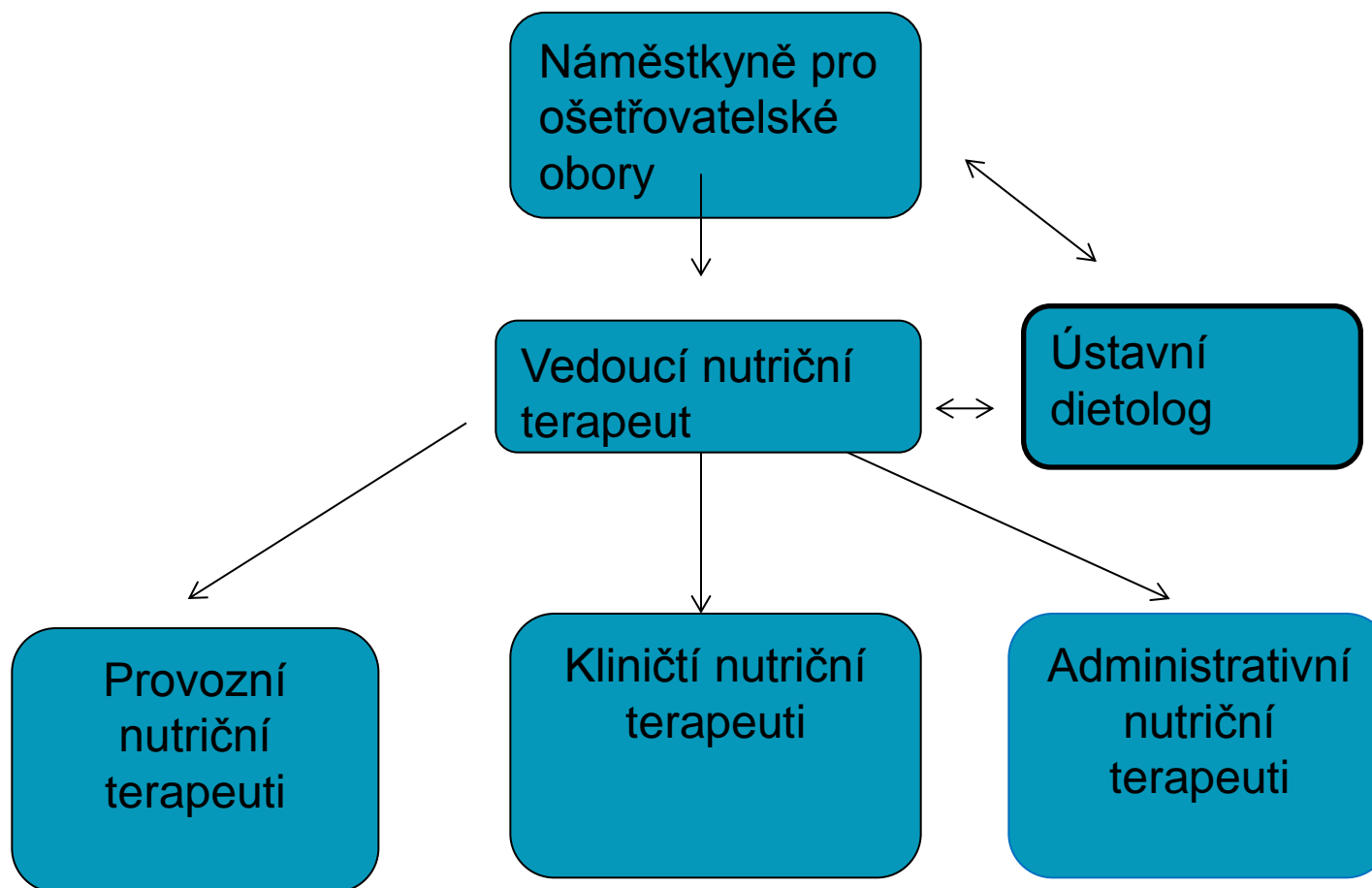


Oddělení stravovacího provozu

V této části nemocnice se připravuje strava pro pacienty. Vedoucí stravovacího provozu je zodpovědný za přípravu stravy dle dietního systému.



Organigram Oddělení léčebné výživy



Organizace OLV FNKV

- **Klinická část OLV** zabezpečuje nutriční péči na jednotlivých klinikách FNKV-nutriční propočty, individuální jídelní plány, edukace pacientů.
- **Provozní část OLV** zabezpečuje dohled nad přípravou patientské stravy a jejích úprav a zpracovává požadavky z jednotlivých klinik FNKV.
- **Administrativní část OLV** připravuje jídelníčky, propočty jídelníčků, normování stravy, edukační materiály a inovace stravy pacientů.



Formulář na zápis nutrice ve FNKV

FG025/verze 01



FAKULTNÍ NEMOCNICE KRÁLOVSKÉ VINOHRADY
ŠROBÁROVA 50, 100 34 PRAHA 10

-Štítek-

ZÁZNAM NUTRICE podrobný

Omezení:	Dieta:	Váha:	Výška:
----------	--------	-------	--------

Datum:		Datum:	
Snídaně:		Snídaně:	
Přesnídávka:		Přesnídávka:	
Oběd:		Oběd:	
Svačina:		Svačina:	
Večeře		Večeře	
II. Večeře:		II. Večeře:	
Nápoje:		Nápoje:	
Ostatní:		Ostatní:	
Enteralní výživa:		Enteralní výživa:	
Parenterální výživa:		Parenterální výživa:	

ID: _____ ID: _____

Datum:		Datum:	
Snídaně:		Snídaně:	
Přesnídávka:		Přesnídávka:	
Oběd:		Oběd:	
Svačina:		Svačina:	
Večeře		Večeře	
II. Večeře:		II. Večeře:	
Nápoje:		Nápoje:	
Ostatní:		Ostatní:	



Návrh nutričního plánu



FAKULTNÍ NEMOCNICE KRÁLOVSKÉ VINOHRADY
ŠROBÁROVA 50, 100 34 PRAHA 10

-štítek-

INDIVIDUÁLNÍ PLÁN NUTRIČNÍ PÉČE

Základní vzorec	
Hmotnost (kg)	
Výška (cm)	
Věk	
BM	

Výpočet doporučeného příjmu energie		
Vzorec dle faktorů - zvolen faktor	Kcal	KJ

Výpočet doporučeného příjmu jednotlivých živin			
Procentuální zastoupení	Energie	Gramy / den	Gramy / kg
Bílkoviny			
Tuky			
Sacharidy			

Datum:	
	ID doporučujícího nutričního terapeuta
Datum	
	ID schvalujícího lékaře



Závěr

Systemy nutriční péče ve fakultních nemocnicích zajišťují optimální výživu pacienta na všech úrovních.

Všechny postupy se adaptují v souladu s vývojem nových vědeckých poznatků v oblasti výživy a zároveň se aplikují nové zákonné normy.



Závěr

„Jaké štěstí mít chuť k jídlu, máme-li naději na dobrý oběd!“

Anthelme Brillat-Savarin



Děkuji za pozornost a přeji hezký den.